

Riktlinjer

- Utveckla biologisk mångfald
- Utveckla båtliv och naturvärden
- Fortsätt miljöanpassa fritidsbåtshamnar
- Minska övergödningen i Kottlasjön
- Planera för rening och fördröjning av dagvatten nära källan
- Planera för att åtgärda vattendistriktets krav
- Tillgodose behovet av olika typer av badplatser
- Möjliggör för fler att uppleva vatten
- Lyft naturvärden och kulturhistoriskt intressanta platser

Utveckla biologisk mångfald

Planera för att stärka den biologiska mångfalden genom åtgärder och skötselplaner. En viktig förutsättning är bra kunskapsunderlag, vilket gör att fortsatt inventering av kustvatten och sjöar är viktiga för att planering och förvaltning ska leda till att naturvärdena ökar. Några exempel att inkludera i planeringen är:

- Fortsätt att inventera akvatiskt växt och djurliv för att kunna planera och förvalta på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden bevaras och stärks.
- Planera för att utveckla natur- och rekreationsvärden i samband med att dagvattendammar anläggs i inre Kyrkviken.
- Skapa en blå bård och översvämningsmarker i Gråviken för att förbättra uppväxtmöjligheten för gädda.
- Utred hur Ekholmsnässjöns betydelse som uppväxtområde för fisk kan stärkas.
- Inventera grönområden där kulverterade diken kan öppnas, till exempel diket mellan östra och västra Långängskärret.
- Utred behovet av nya eller utökade fågelskyddsområden.

Utveckla båtliv och naturvärden

På Lidingö finns en efterfrågan på brygg- och uppläggningsplatser för fritidsbåtar vilket kan stå i konflikt med stadens målsättning att ha rika och långsiktigt livskraftiga vattenmiljöer. Särskilt tyd-

ligt blir detta i Kyrkviken som har höga ekologiska värden och samtidigt är en central del för båtlivet på Lidingö.

De riktigt grunda strandmiljöerna har ofta ett extra rikt växt- och djurliv. För att minska påverkan, från skuggning, svall och propellerrörelser, på dessa miljöer bör staden arbeta för att ersätta mindre bryggor med färre längre bryggor

Staden ska i samarbete med Lidingö båtförbund ta fram riktlinjer och kriterier för att öka antalet båtplatser. Detta kan exempelvis ske genom ökad kapacitet i befintliga fritidsbåtshamnarna, se den strategiska kartan. Mer generellt kan kapaciteten öka, till exempel genom att:

- Båtarna förvaras i vattnet året om under förutsättning att hamnen är skyddad, isfri och har en god vattenomsättning. Kombinerar gärna med möjlighet till korttidsupptagning och service.
- System för stapelförvaring av båtar på land nyttjas.
- Fler ramper anläggs för att förbättra för de som har båten på trailer. Närliggande uppläggningsplatser kan användas för parkering.
- Båthallar används till förvaring av båtar på vintern och parkering av bilar och trailers på sommaren.

Fler båtplatser kan på sikt också skapas genom att bygga ut en eller två hamnar. Kriterierna för föreslagna platser som redovisas i den strategiska kartan är:

- Ingen orörd kust tas i anspråk.
- Områdena har lägre naturvärden.
- Förutsättningar finns för god vattenomsättning och bra vattendjup under bryggor, vilket bidrar till en bättre vattenkvalitet.
- Utökningen sker i anslutning till en befintlig hamn.

Brevik och Skärsätra är platser som bör utredas vidare. En eventuell utbyggnad bör koncentreras till en eller ett par platser. Det kan också skapa förutsättningar för service, handel och underlag för till exempel café eller restaurang. Lokaliseringalternativen ger också en kortare och snabbar väg ut i skärgården för båtägaren jämfört med en plats i Kyrkviken. En större hamn har möjligheter att tillhandahålla utrustning och service för att minska båtlivets miljöpåverkan, till exempel toatömning och båtbottentvätt.

För att skydda och stärka vattenmiljön bör det planeras för att båttrafiken i Kyrkviken minskar över tid.

Fortsätt miljöanpassa fritidsbåtshamnar

Det framgångsrika miljöförändringsarbete som Lidingö Båtförbund drivit ska fortsätta. Positiva beteendeförändringar hos båtklubbarnas medlemmar ska även i framtiden leda till en minskad användning av båtvårdsprodukter som är skadliga för natur och miljö.

I samarbete med Lidingö båtförbund kommer lösningar för en fortskridande miljöanpassning av Lidingös båthamnar tas fram. I samband med

utökning av antalet båtplatser genom förtätning eller utbyggnad bör särskild miljöhänsyn tas

Minska övergödningen i Kottlasjön

Planera och genomför åtgärder för att minska cirkulationen av näringsämnen i Kottlasjön. Det inkluderar den utförda reduktionen av mängden tillgänglig fosfor i sediment och att genom andra åtgärder minska tillförseln av fosfor. Betydelsen av transport av näringsämnen från Västra Långängskärret bör utredas vidare.

Informera och ta hjälp av allmänheten för att ytterligare reducera tillförseln av näringsämnen och eventuella bekämpningsmedel till Kottlasjöns sjösystem från privata fastigheter.

Planera för rening och fördröjning av dagvatten nära källan

En handlingsplan för dagvatten ska vara klar senast 2019 och innehålla riktlinjer för hanteringen av dagvatten. Det är prioriterat att minska belastningen till Kyrkviken och Kottlasjöns sjösystem. Lösningar som bygger på ekosystemtjänster ska nyttjas där så är möjligt. Inom ramen för handlingsplansarbetet ska bland annat följande identifieras:

- Områden där det finns risk för översvämningar i både i dagsläget och med hänsyn till förväntade klimatförändringar.
- Bristande kapacitet att hantera dagvattenflöden när havsnivåer blir högre och nederbörds mängderna större.
- Avrinningsstråk för att hantera kraftiga regn,

med särskilt fokus på instängda områden.

- Grönområden där kulverterade diken kan återställas till öppna och gärna meandrande diken för att öka den biologiska mångfalden och bidra till reglering och rening av dagvatten. Planera i god tid för anmälan om vattenverksamheten till länsstyrelsen.
- Områden lämpliga som översvämningssytor och där ekosystemtjänsterna kan stärkas, till exempel genom att anlägga parker som kan fungera som multifunktionella ytor.

Vid all nybyggnation och vid ombyggnad av befintliga dagvattensystem ska i första hand lokalt omhändertagande av dagvatten tillämpas. Behov av ytor för infiltration, översilning eller dammar för dagvatten ska beaktas i samband med ny eller ändrad detaljplan. Ytornas funktion för vattenreglering och vattenrening kan förbättras genom att till exempel anlägga parker som tål att översvämmas. Vid nybyggnation ska hänsyn tas till länsstyrelsens rekommendationer om lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar samt i områden som kan påverkas av högre vattennivåer i omgivande kustvatten.

Planera för att vägdagvatten infiltreras i nära anslutning till gatunätet, det kan till exempel ske genom att ta bort kantsten inom identifierade lämpliga områden och underhålla lämpliga gräsytor för infiltration.

Planera för att åtgärda vattendistriktets krav

Norra Östersjöns vattendistrikt ställer åtgärdskrav på kommunerna som visas i faktaruta "Åtgärdskrav som ställs på kommunerna". För Lidingö stad är detta riktlinjer och åtgärder i planering och förvaltning. I faktarutan kommenteras hur kraven hanteras av Lidingö stad.

Tillgodose behovet av olika typer av badplatser

Badplatserna på ön är jämt spridda rent geografiskt, med undantag av den södra kusten där färjetrafik och vattenkvalitet gör etableringen av badplatser svår. För att stadens badplatser och strandområden ska upplevas attraktiva är det viktigt att stadens kustlinje hålls ren från "marint skräp". Skräpmängden ökar och staden behöver därmed öka omfattningen av strandstädning.

Enligt sociotopkarteringen är tillgången på badplatser god. Det finns dock några platser där badplatser kan utvecklas och förvaltas av staden vilket gör dem säkrare och mer tillgängliga. I den strategiska kartan pekas fyra platser ut som eventuellt kan göras till kommunala bad. Dessa beskrivs i rutan intill.

Genom att ta fram ett badplatsprogram kan en prioritering av åtgärder lättare göras. I ett sådant program kan att inventering av samtliga badplatsers funktion och utrustning göras. Även fysisk tillgänglighet bör ingå. Undersökning av vattendjupsförhållanden skulle även kunna vara en parameter, exempelvis hur pass långgrund det är. Det är värdefullt vid anläggande av nya bryggor eller tillgängliga ramper, samt ur sjösäkerhetssynpunkt.

Några badplatser bör vara utrustade med omklädningsrum. Ett alternativ till omklädningsrum är att baden utrustas med minst en HKP-toalett som har ett större utrymme. Dessa bör finnas utplacerade och öppna under vår, höst, sommar eller ännu hellre, stå stationärt året runt.

Möjliggör för fler att uppleva vatten

Staden tar fram en plan för konsekvent skyltning och vägvisare för att underlätta och skapa trygghet för förstagångsbesökare och den som inte är van att vistas i naturen. Det blir då enkelt att hitta och förstå var det är tillåtet att promenera och cykla längs Lidingös stränder.

Vid planering och förvaltning av stadens badplatser är det viktigt att se till att det finns bad som är tillgängliga för alla, oavsett funktionsvariation. Det är viktigt att planera för att vägen som förbinder HKP-parkering, omklädningsrum och badplats är tillräckligt bred och har ett bra underlag. Vissa badplatser bör också vara utrustade med ramp ner i vattnet. Badplatser med mer tillgänglighetsanpassning kräver mer underhåll och det är därför en fördel att koncentrera dessa åtgärder till ett färre antal bad.

Det är viktigt att delar av strandpromenaderna är tillgänglighetsanpassade. Ett förslag är att dela in strandpromenaderna i olika klasser, där lutning, och underlag ska hålla en viss standard i likhet med det som gjorts för Elfviksleden. För att promenaderna ska vara tillgängliga är det viktigt att ordna HKP-parkering på strategiska platser.

Åtgärder som påverkar fornlämningar kan kräva arkeologisk utredning eller tillstånd från Länsstyrelsen.

FÖRBÄTTRA TILLGÄNGLIGHETEN PÅ BEFINTLIGA BADPLATSER

Fågelöuddebadet

- Skapa HKP-parkering på den östra parkeringen
- Se över tillgänglighet till kioskbyggnad
- I den pågående tillgänglighetsanalysen, undersök vilka ytterligare åtgärder som skulle kunna vara möjliga beroende på den kuperade miljön.

Södergarnsbadet,

- Se över möjlighet till HKP-parkering
- Se över åtgärder för att förbättra framkomligheten vid den korta branta backen på vägen till badet.

Sticklingebadet/Sandviksbadet

- Se över möjlighet till HKP-parkering

Käppalabadet:

- Se över möjlighet till HKP-parkering

Kottlabadet

- Se över möjlighet till HKP-parkering
- Tillgängliggör från vägen/parkering till ramp i vattnet

HKP-parkering = Handikapparkering (Ordet handikapp bör enligt Socialstyrelsen undvikas. Begreppet bör endast användas i sammansatta ord som till exempel handikappolitik och handikapparkering.)

FÖRSLAG TILL MÖJLIGA NYA KOMMUNALA BADPLATSER

Hustegaholm,

Hustegaholm är en viktig mötesplats som ligger i ett centralt men ändå naturskönt och lugnt läge. Här finns idag illäggingsplats för kanoter, många barn och ungdomar badar här, och det finns ett stort behov av att iordningsställa en säker badplats.

Askrike, Grönstaviken

Villaföreningen Kyrkviksborna har anlagt en badbrygga intill Askrikes Segelsällskaps pir. Bryggan tas upp på land vintertid. Bryggan är populär och används främst av närboende som gärna tar ett morgon- och/eller kvällsdop.

Om staden skulle ta över skötseln av bryggan kan anläggningen göras tillgänglig för fler och göras säkrare än vad den är idag.

Islinge

Vid Islinge sköter idag en boendeförening en badbrygga på andra sidan av den bank som skyddar båtklubben från vind och svall. Badplatsens centrala läge nära många boende på Lidingö talar för att badet bör skötas av staden för att göra platsen säkrare och mer tillgänglig.

Dalakolonin

På östra sidan av Bosön anlades den stora Dalakolonin på 1910-talet och bebyggdes med små kolonistugor. Dalakolonin sätter stark prägel och har kvar en ursprunglig karaktär. Här finns bryggor och en badplats mot Södergarnsviken i öster. Vid badplatsen står det en stolpbod som sedan 1940-talet använts som bastu. Badplatsen beskrivs som barnvänlig men åtgärder behöver göras för att badplatsen tydligt ska upplevas som allmänt tillgänglig.

Lyft naturvärden och kulturhistoriskt intressanta platser

I samband med skyltning av strandpromenaderna kan olika intressanta kulturhistoriska målpunkter lyftas fram för att få en helhetsförståelse för Lidingös landskap. Platserna kan lyftas både genom skyltar, informationsfoldrar, information på hemsida och mobilappar.

Exempel på kultur- och industrihistoriskt intressanta platser och teman som kan skyltas är:

- Sommarnöjen
- Varvsmiljöer, exempelvis Nysätra
- Ångbåtsbryggor
- Industrimiljöer, exempelvis fyrverkerifabriken och Dalénum
- Mölna Gård
- Marinarkeologiska fynd

Exempel på naturvärden som kan skyltas är:

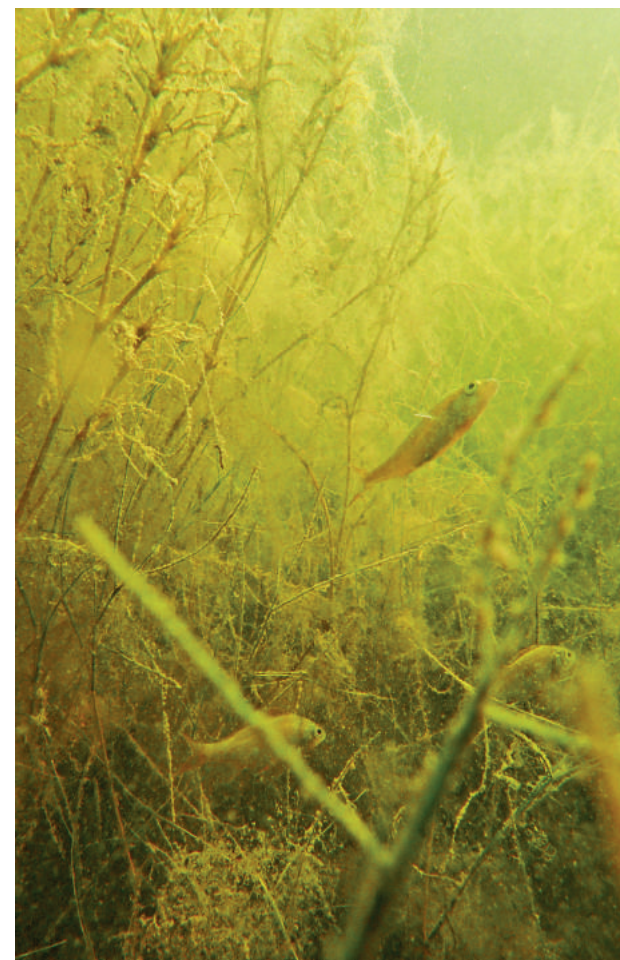
- Gäddfabriken i Gråviken
- Kyrkvikens höga naturvärden
- Kottlasjöns ekosystem
- Stockbysjöns klara vatten och rika vattenväxtliv
- Vad finns under ytan i Östersjön?
- Fågellivet i sjöarna och runt kusten.

▲ Inspirationsbild: Vägvisare med vit text (urfrästa bokstäver) på mörkt trä ger bäst ljushetskontrast och läsbarhet för både personer med synnedsättning och övriga. Foto: Magnus Mattisson

▲ Inspirationsbild: Det är viktigt att informationsskyltar utformas på ett sätt som gör att även barn och kortvuxna kan ta del av informationen. Här en lutande lägre skylt.

▲ Vad finns under vattenytan? Här ett abborryngel i Ekholmsnässjön. Under vattnet finns ett helt landskap som få personer får ta del av, genom information och skyltning kan fler få förståelse för känsliga naturmiljöer exempelvis Kyrkviken, Gråviken och Ekholmsnässjön.

Kuststräckan längs med Lilla Värtan är starkt kuperad och det är svårt att ta sig fram längs med strandlinjen. Genom skyltning och andra åtgärder kan framkomligheten förbättras. Bilden visar det dramatiska landskapet i höstskrud som kontrasterar mot bostadsområdet Bodal från mitten av 1950-talet.

Strategisk karta med riktlinjer för planering

Kartan visar översiktsplanens utvecklingsområden tillsammans med blåplanens värdeområden. Utvecklingsområdena är numrerade och kopplade till platsspecifika riktlinjer.

Generella riktlinjer för samtliga utvecklingsområden är att dag- och spillvatten ska renas för att vattenkvaliteten i Lidingös sjöar och omgivande vatten ska kunna förbättras. Staden ska planera för lokalt omhändertagande av dagvatten och säkerställa ytor för infiltration, översilning eller dammar för rening och fördröjning.

- Naturresevat
- Ekologiskt särskilt känsligt område (ESKO-område) land
- Ekologiskt särskilt känsligt område (ESKO-område) vatten
- Marint naturvärde utanför ESKO -område
- Oexploaterad kust
- Utvecklingsområden i översiktsplan

PLATSSPECIFIKA RIKTLINJER KOPPLADE TILL STRATEGISK KARTA OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN I ÖVERSIKTSPLANEN

1. Torsvik

- Säkerställ att dagvatten renas innan det når Lilla Värtan

1. Lidingö centrum

- Säkerställ att dagvatten från bl.a. parkeringsytorna renas innan det når Kyrkviken.
- Kyrkvikens vattenkvalitet särskilt beaktas, liksom påverkan på kustvattnet.

2. Spårområdet

- Ta hänsyn till angränsande nyckelbiotop.

3. Näset

- Ta hänsyn till angränsande nyckelbiotoper och Karins mosse.

4. Rudboda

- Förstärk kontakten till Grönstaviken vid planering av gång- och cykelstråk.

5. Högsätra

- Öka tillgängligheten för gång- och cykeltrafikanter till pendelbåt och strandpromenad.
- Ta hänsyn till värdefulla fladdersmusbiotoper.

6. Baggeby-Bodal

- Planera för risker för översvämningar i instängda områden vid stationsområdet i samband med kraftig nederbörd.
- Värna de höga natur- och rekreationsvärdena.
- Förstärk kontakten mellan strandpromenad och gång- och cykelstråk.

7. - 9. Inga platsspecifika riktlinjer**10. Norra Skärsätra**

- Bevara alkärret och dess biologiska funktioner.
- Beakta ev påverkan på naturreservatet och Kottlasjöns sjösystem.
- Värna om naturområdenas kulturhistoriska rekreativa och biologiska värden.
- Ta hänsyn till värdefulla fladdersmusbiotoper.
- Sträva efter att öka avrinningen av renat dagvatten till Kottlasjöns sjösystem.

11-12. Verksamhetsområdet Stockby

- Beakta eventuell påverkan på naturreservatet och Kottlasjöns sjösystem.
- Värna de höga natur- och rekreationsvärdena.
- Sträva efter att öka avrinningen av renat dagvatten till Kottlasjöns sjösystem.
- Planera för att undvika översvämningar i instängda områden.
- Ta hänsyn till värdefulla fladdersmusbiotoper.

13. Elfviklandet

- Ta hänsyn till reservatsbestämmelser.
- Stärk den attraktiva målpunkten för rekreation och friluftsliv.
- Utred gång- och cykelförbindelse som knyter samman norra och södra Lidingö.

14. Inre Kyrkviken

- Minska belastningen på Kyrkviken genom att ansluta dagvatten till reningsanläggningar.
- Planera för dagvattendammar som fördröjer, renar och skapar rika livsmiljöer.
- Stärk den attraktiva målpunkten för rekreation och friluftsliv.
- Värna fågel och undervattensmiljöer.

FAKTARUTA: ÅTGÄRDSKRAV SOM STÄLLS PÅ KOMMUNERNA I NORRA ÖSTERSJÖNS VATTENDISTRIKT 2016 - 2021 (DEL. 1/2)

ÅTGÄRDSKRAV:	HUR LIDINGÖ STAD HANTERAR KRAVEN:
1. Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster, i sådan omfattning att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.	Utförs inom ramen för Lidingö stads fortlöpande miljötillsyn.
2 ¹ . Kommunerna ska bedriva tillsyn så att a) utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas samt att b) tillförseln av växtskyddsmedel minskar, till vattenförekomster där det finns risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan. Åtgärden ska medföra att det för berörda verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.	Inom Lidingö stad förekommer inget åkerbruk. Den enda verksamhet som använder växtskyddsmedel och konstgödsel är en av Lidingös golfklubbar och deras användning har minskat. Djurhållningen i Lidingö domineras av hästar, men även får, getter och ett litet antal kor betar på ön. Gödselhantering och användning av bekämpningsmedel kontrolleras i den fortlöpande miljötillsynen. I arrendeavtal med Lidingö stad ska antalet djur per ytenhet begränsas och vinterhagar måste alltid mockas rena från spillning. Informationsåtgärder genomförs för att fastighetsägare på frivillig väg ska minska användningen av gödsel och bekämpningsmedel.
3 ¹ . Kommunerna ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilt föroreande ämnen från a) avloppsledningsnät och b) avloppsreningsverk minskar till vattenförekomster där det finns risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.	Felkopplingar som leder till att spillvatten kommer in i dagvattennätet (och vice versa) kan leda till ökade utsläpp av näringsämnen. I blåplanens åtgärdsförslag ingår att spåra felkopplingar. Länsstyrelsen i Stockholms län har tillsyn på avloppsreningsverket i Käppala (Käppalaverket). Lidingö kommer i Käppalaförbundet och i andra mellankommunala och regionala samarbeten verka för att lämpliga utsläppspunkter för Stockholmsregionens avloppsutsläpp utreds för att förbättra vattenkvaliteten i Stockholms inre skärgård.

¹Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

FAKTARUTA: ÅTGÄRDSKRAV SOM STÄLLS PÅ KOMMUNERNA I NORRA ÖSTERSJÖNS VATTENDISTRIKT 2016 - 2021 (DEL. 2/2)

ÅTGÄRDSKRAV:	HUR LIDINGÖ STAD HANTERAR KRAVEN:
5². Kommunerna ska säkerställa att ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn, b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås, c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden, d) uppdatera översiktsplanen med regionala vattenförsörjningsplaner, e) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.	Lidingö har inga yt- eller grundvattentäkter. Stockholm Vatten och Avfall AB är stadens leverantör av dricksvatten och det finns en huvud- och en reservvattenledning från fastlandet till Lidingö. Staden följer Stockholms läns landstings arbete med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan.
6². Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.	Lidingö stad har som riktlinje att fortsätta arbeta enligt åtgärdskravet.
7². Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.	Lidingö stad har under de senaste åren arbetat målinriktat med åtgärder för att förbättra VA-verksamheten långsiktigt. Planering och uppföljning sker i enlighet med stadens antagna VA-policy. Inom arbetet för underhållsplanering har bland annat förnyelsetakten för ledningssystemet ökat för att trygga VA-försörjningen för kommande generationer. Pumpstationerna har också under 2014-2016 upprustats maskinellt och ett projekt för ökad driftsäkerhet genom förbättrad driftövervakning och styrning har startats. Staden har också initierat ett projekt för att minska mängden tillskottsvatten, med ökad energihushållning och minskade utsläpp till vatten som följd.

² Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.